

ЗАТВЕРДЖЕНО

педагогічною радою

від «30 » серпня 2021 р.

протокол №1

Директор _____ Н.А. Тивонюк

**Кодекс академічної доброчесності
Бугринського ліцею Бугринської сільської ради
Рівненського району Рівненської області**

Ми, здобувачі освіти, педагогічні працівники, адміністрація освітнього закладу, усвідомлюючи важливість дотримання принципів і правил академічної доброчесності, з метою формування й розвитку сприятливого освітнього середовища, демократичних відносин між представниками шкільної спільноти та високої культури, ухвалюємо цей Кодекс академічної доброчесності й зобов'язуємося слідувати йому.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кодекс академічної доброчесності (далі – Кодекс):

- установлює загальні етичні принципи та правила поведінки, якими мають керуватися здобувачі освіти, педагогічні працівники, адміністрація під час освітнього процесу та провадження дослідницько-творчої діяльності;
- визначає *політику* і процедури забезпечення дотримання академічної доброчесності;
- визначає види відповідальності за конкретні порушення академічної доброчесності.

1.2. Кодекс розроблено на підставі Конституції України, вимог чинного Закону України «Про освіту», Конвенції ООН з прав людини, Декларації ООН про права дитини, Статуту закладу, Правил внутрішнього трудового розпорядку, чинних положень та інших нормативних документів.

1.3. Дія Кодексу поширюється на всіх учасників освітнього процесу.

1.4. Метою Кодексу є:

- забезпечення якості освітньої діяльності;
- сприяння формуванню довіри між всіма учасниками освітнього процесу;
- утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності та відповідальності;
- забезпечення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів;
- підвищення позитивного іміджу та ділової репутації в освітньому просторі.

1.5. У цьому Кодексі терміни і поняття вживаються в такому значенні:

Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів і визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Академічна культура – система цінностей, норм, правил, зразків поведінки, способів діяльності, принципів спілкування, які визначають професійну діяльність в освіті й науці.

Якість освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до чинного Державного Стандарту освіти.

Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у освітньому закладі, що відповідає стандартам середньої освіти, забезпечує здобуття якісної середньої освіти та сприяє створенню нових знань з метою подальшої конкурентноспроможності.

1.6. Принципи академічної доброчесності реалізуються через ключові категорії:

– *чесність* – недопущення будь-яких форм обману, брехні, шахрайства, крадіжки або інших форм нечесної поведінки в навчальній, педагогічній та дослідницько-творчій діяльності;

– *справедливість* – неупереджене ставлення один до одного; об'єктивне оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів освіти згідно чинних Критеріїв оцінювання, трудової діяльності педагогічних працівників на основі діючих нормативних документів;

– *довіра* – існування в освітньому середовищі атмосфери взаємної довіри, що заохочує вільний обмін ідеями та інформацією, сприяє співпраці й творчості;

– *повага* – виявлення поваги як до себе, так і до інших, незалежно від віку, статі та статусу; уникнення зловживань посадовим становищем, виборними чи призначеними представниками освітнього середовища;

– *відповідальність* – сумлінне виконання взятих на себе зобов'язань, протистояння будь-яким формам дискримінації, ганебним учинкам, негативному впливу інших осіб; здатність брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності;

– *підзвітність* – надання будь-якої інформації, що стосується освітньої, дослідницько-творчої, господарської та фінансової діяльності, крім тієї, доступ до якої обмежено законодавством.

1.7. Неприйнятними для учасників освітнього закладу порушеннями академічної доброчесності є:

– *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) творчих результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства під іменем особи, яка не брала участі в їх створенні;

– *обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої діяльності чи організації освітнього процесу;

– *академічне шахрайство*:

- списування – використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації (електронних пристроїв, підручників, навчальних посібників,

шпаргалок) чи допомоги під час оцінювання результатів навчання (контрольні роботи, самостійні роботи);

- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, калькулятори (окрім випадків, передбачених особливостями вивчення деяких предметів), мікронавушники, телефони, планшети, підручники, навчальні посібники тощо);
- фальсифікація або фабрикація інформації, результатів і подальше їх використання в роботі;
- посилення на джерела, які не використовувалися в роботі;
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- підробка підписів та записів у офіційних документах, внутрішкільних документах;
- здавання різними особами робіт з однаковим змістом (твори, творчі ДЗ, реферати тощо);

– *хабарництво* - надання, отримання чи пропозиція щодо надання (отримання) учасником освітнього процесу коштів, майна, переваг, пільг чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

– *несанкціонована співпраця* – навмисна чи усвідомлена допомога в здійсненні акту академічної нечесності;

– *необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінок здобувачів освіти педагогічними працівниками.

2. ПРАВИЛА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

для учасників освітнього процесу

2.1. Гідним для всіх учасників освітнього процесу є:

- дотримуватися вимог Конституції України, вимог чинного Закону України «Про освіту», Конвенції ООН з прав людини, Декларації ООН про права дитини, Статуту, Правил внутрішнього розпорядку, цього Кодексу, а також внутрішніх нормативних документів;
- не розповсюджувати та запобігати розповсюдженню інформації, яка є неправдивою, викладеною з перекрученням фактів, наклепницькою, такою, що ображає людину або може завдати шкоди репутації закладу;
- не проводити прихований аудіозапис та відеозйомку під час освітнього процесу (уроки, перерви, батьківські збори, індивідуальні бесіди, позакласні заходи) та не розміщувати їх в соціальних мережах;

- сприяти становленню та розвитку партнерських відносин між учасниками освітнього процесу, підтримувати атмосферу довіри, відповідальності та взаємодопомоги;

2.2. Кожний здобувач освіти у своїй *навчальній діяльності* повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

- вчасно, сумлінно й самостійно (крім випадків, які передбачають групову роботу та роботу в парах) виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю;
- бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами (хвороба, з поважних причин за заявою батьків, змагання, олімпіади, медогляд та інші заходи шкільного, районного, обласного рівня) та з причини переведення на інші форми навчання;
- активно займатися самоосвітою, знаходити інформацію з надійно перевірених джерел, додатково опрацьовувати нову літературу та Інтернет-ресурси;
- посилатися на джерела, з яких береться інформація, незалежно від того, в якому вигляді вона опублікована – в електронному чи паперовому;
- поважати право на авторство та інтелектуальну власність;
- надавати достовірну інформацію батькам (особам, які їх замінюють), вчителям про результати власної навчальної діяльності у випадках, передбачених внутрішкільними нормативними актами;
- дотримуватися правил ділової поведінки у спілкуванні між всіма суб'єктами освітнього процесу;
- не принижувати будь-яким чином гідність учасників освітнього процесу, зокрема тих, що мають різні рівні оволодіння навчальним матеріалом; запобігати таким діям з боку інших осіб;

2.3. Кожний педагогічний працівник у своїй *педагогічній діяльності* повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

- забезпечувати викладання на високому науково-теоретичному й методичному рівнях навчальних дисциплін відповідної освітньої програми;
- доносити до здобувачів освіти достовірну інформацію, сприяти творчій активності та становленню громадянської позиції;
- постійно підвищувати свій професійний рівень, залучати у викладацькій діяльності новітні педагогічні технології та інформаційно-комунікаційні засоби навчання, використовувати новітні й достовірні джерела інформації;

- керуватися принципами об'єктивності та прозорості під час оцінювання знань і компетентностей здобувачів освіти;
- приходити вчасно на всі уроки, наради, педради і не залишати їх передчасно (крім випадків, пов'язаних з виробничою необхідністю);
- надавати достовірну інформацію про власну педагогічну, дослідницьку, творчу діяльність, результати самоосвіти;
- контролювати дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти;
- дотримуватися принципів толерантності й віротерпимості в освітньому процесі, не принижувати будь-яким чином гідність учасників освітнього процесу, запобігати таким діям з боку інших осіб;
- бути взірцем найвищої інтелігентності у взаємодії та спілкуванні для всіх суб'єктів освітнього процесу;
- не допускати обговорення професійних, особистих якостей учасників освітнього процесу;
- поважати будь-яку точку зору учасника освітнього процесу;
- заборонити вчителям приймати неправомірну винагороду від батьків, колег, учнів в обмін на дії та рішення, що належать до їх компетентності;
- оприлюднювати будь-яку інформацію, фото про діяльність закладу тільки за погодженням з учасниками діяльності.

2.4. Неприйнятним для всіх учасників освітнього процесу є:

- недотримання норм Конституції та законодавства України про освіту, а також нормативних чинних документів;
- здійснення порушень академічної доброчесності, зазначених в п. 1.7 цього Кодексу;
- навмисне перешкоджання навчальній, трудовій діяльності учасників освітнього процесу;
- запізнення або пропуски навчальних занять чи роботи без поважної причини;
- вживання наркотичних речовин, розпивання алкогольних напоїв та куріння на території закладу;
- пронесення в заклад зброї, використання газових балончиків та інших речей, що можуть нашкодити життю та здоров'ю людини;
- прояви агресії, булінгу, сексуальних домагань;
- участь в азартних іграх під час освітнього процесу та на робочому місці;
- поширення неправдивої та компрометуючої інформації про учасників освітнього процесу;
- перевищення повноважень під час навчання, трудової діяльності;

- використання службових і родинних зв'язків з метою отримання нечесної переваги в навчальній, трудовій діяльності;
- ведення учасниками освітнього процесу політичної, релігійної чи іншої пропаганди, дистриб'юторської діяльності, а також примус до сповідання або відмови сповідувати релігії під час навчальної діяльності, до участі в релігійних обрядах і святах, участі в діяльності й заходах релігійних об'єднань і об'єднань, діяльність яких спрямована на розповсюдження ідеології;
- завдання шкоди матеріальним цінностям, а також матеріально-технічній базі закладу.

2. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Дотримання принципів і правил академічної доброчесності учасниками освітнього процесу є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності;

3.2. Політика академічної доброчесності включає комплекс заходів, які мають на меті забезпечити виконання принципів і правил академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу та протидіяти будь-яким проявам академічної нечесності.

3.3. Реалізація політики академічної доброчесності здійснюється через:

- діяльність Комісії академічної доброчесності;
- створення і функціонування системи запобігання та виявлення академічного плагіату відповідно до чинного Закону України «Про освіту»;
- посилення заходів щодо боротьби зі списуванням здобувачами освіти під час виконання різних типів завдань;
- протидію будь-яким проявам неправомірної вигоди;
- інформування на веб-сайті закладу та в соціальних мережах про заходи щодо забезпечення принципів та правил академічної доброчесності;
- проведення інформаційно-роз'яснювальної кампанії (тренінгів, семінарів, практикумів) для учасників освітнього процесу з метою заохочення їх до етичної поведінки та формування навичок протидії академічній нечесності;
- формування умов для розвитку взаємної довіри й поваги між учасниками освітнього процесу;
- вивчення досвіду вітчизняних та зарубіжних навчальних закладів щодо реалізації принципів академічної доброчесності в освітньому середовищі.

3.4. Кожен учасник освітнього процесу відповідальний за дотримання принципів і правил академічної доброчесності в навчальній, педагогічній діяльності. Кожен учасник освітнього процесу мусить реагувати на порушення

або спроби порушень принципів і правил академічної доброчесності іншими особами, зокрема:

- вказувати учасникам освітнього процесу на неприпустимість здійснення нечесної поведінки в навчальній, педагогічній та іншій діяльності;
- повідомляти Комісію про порушення особами правил академічної доброчесності;

3.5. Питання про дотримання учасниками освітнього процесу принципів і правил академічної доброчесності розглядаються на засіданнях педради (нарадах, засіданнях МР, МО, засіданнях органів самоврядування).

3.6. Контроль за дотриманням педагогічними працівниками принципів і правил академічної доброчесності здійснює Комісія;

3.7. За порушення академічної доброчесності, зазначені в п. 1.7 цього Кодексу, здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності (пропорційно до тяжкості порушення):

- отримання незадовільної оцінки або незарахування роботи;
- повідомлення батькам;
- запис до особової справи.

3.8. За порушення академічної доброчесності, зазначені в п. 1.7 цього Кодексу, педагогічні працівники можуть бути притягнені до такої академічної та дисциплінарної відповідальності (пропорційно до тяжкості порушення):

- попередження;
- догана;
- позбавлення на певний строк премій, надбавок, інших заохочень, визначених внутрішніми документами;

3.9. За інші порушення етичних норм і правил академічної доброчесності до учасників освітнього процесу можуть бути застосовані різні заходи дисциплінарного характеру (зауваження, попередження, оголошення усної догани або письмової догани із занесенням у особову справу) або виховного характеру (підготовка творчих робіт, есе, виступів, презентацій на тему правил академічної доброчесності).

4. КОМІСІЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1 Склад Комісії академічної доброчесності затверджується педрадою та наказом директора на один навчальний рік.

4.2. До складу Комісії входять: педагоги, практичний психолог, голова ПК, голова учнівського самоврядування, один з членів батьківського комітету класу.

4.3. Голова Комісії, його заступник і секретар обираються з числа її членів на першому засіданні простою більшістю голосів шляхом відкритого голосування.

На першому засіданні ухвалюється план роботи Комісії, про виконання якого голова Комісії звітує один раз на рік на педраді.

4.4. Комісія академічної доброчесності – колегіальний орган, на який покладені такі завдання:

- організаційно-методичне забезпечення виконання прийнятих в стандартів академічної доброчесності;
- виявлення порушень принципів і правил академічної доброчесності з боку учасників освітнього процесу;
- розгляд скарг про підозру у порушенні етичних норм і правил академічної доброчесності;
- надання пропозицій адміністрації щодо притягнення порушників до відповідальності.

4.5. Засідання Комісії проводяться один раз на семестр відповідно до Плану роботи або позачергово (за необхідності). Засідання вважається правомірним, якщо в ньому беруть участь не менше 2/3 складу її членів.

4.6. Рішення Комісії приймаються на її засіданні простою більшістю голосів відкритим голосуванням і оформлюються протоколом, який підписують голова і секретар Комісії.

4.7. Будь-який учасник освітнього процесу, який став свідком або має серйозну причину вважати, що стався факт порушення, зазначеного в п. 1.7 цього Кодексу, має право подати офіційну письмову скаргу на ім'я голови Комісії. У цьому випадку голова Комісії не пізніше, ніж через 10 днів після подання скарги оголошує про проведення позачергового засідання, на якому відбувається розгляд скарги. Особа, що подала скаргу, повинна викласти в ній аргументи, які свідчать про порушення академічної доброчесності, та надати відповідні докази.

4.8. Процедура розгляду питання про порушення академічної доброчесності включає такі стадії:

4.8.1. *Повідомлення особи про подання скарги.* Відповідач має бути ознайомлений із висунутою проти нього підозрою, особливостями процедури розгляду даного питання. Допускається право вето відповідача щодо будь-якого члена Комісії, якщо підозри в його упередженості є обґрунтованими. Здобувач освіти або педагогічний працівник може визнати свою вину в допущеному порушенні. У такому разі розгляд питання не проводиться, а факт визнання провини враховується при визначенні виду академічної відповідальності.

4.8.2. *Проведення розслідування.* Процедура розгляду питання передбачає:

- опитування свідків (свідком може бути будь-який учасник освітнього процесу, якому відомі обставини, що стосуються справи);
- вивчення першоджерел (твори, підсумкові, контрольні перевірні роботи)
- вивчення документації вчителя, учня;

- інші заходи, необхідні для проведення об'єктивного розслідування.

4.8.3. *Завершення розслідування та підготовка звіту.* За результатами розгляду питання та з'ясування всіх істотних обставин Комісія готує письмовий звіт, який містить такі складові:

- вступна частина (дата складання та строки проведення розслідування, учасники процедури розгляду порушення правил академічної чесності та зміст скарги);
- описова частина (інформація по суті питання, яка була розглянута Комісією);
- мотивувальна частина (обставини та докази, які комісія взяла до уваги);
- резолютивна частина (офіційні висновки та рекомендації для прийняття рішення).
- інші заходи, необхідні для проведення об'єктивного розслідування.

4.9. Особа, яка підозрюється в порушенні академічної доброчесності, має право:

- знати про дату, час і місце проведення засідання та бути присутньою на ньому під час розгляду питання про притягнення її до академічної відповідальності;
- знайомитися з усіма матеріалами щодо встановлення фактів порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень;
- брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності.

4.10 Рішення Комісії є остаточним.

4.11. Звіт Комісії про розгляд питання про порушення академічної доброчесності подається впродовж трьох днів до керівника закладу. Прийняте Комісією рішення є підставою для видання директором відповідного наказу адміністративного характеру.

4.12. Комісія повинна забезпечити конфіденційність розгляду питання про порушення академічної доброчесності та не допускати поширення інформації за межі відповідних регламентних процедур. Лише учасники процедури розгляду порушення академічної доброчесності можуть бути ознайомлені зі змістом скарги та матеріалами справи.

5. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Цей Кодекс ухвалюється педагогічною радою. Зміни та доповнення до Кодексу вносяться за поданням педради, первинної профспілкової організації.

5.2. Усі учасники освітнього процесу зобов'язані ознайомитися з Кодексом.

Незнання або нерозуміння норм цього Кодексу не є виправданням неетичної поведінки та порушення правил академічної доброчесності.

5.3. Прийняття принципів і норм Кодексу засвідчується підписом учасника освітнього процесу. Батьки майбутніх здобувачів освіти (або особи, які їх замінюють) та здобувачі освіти, що переведені з інших освітніх закладів, підписують свою згоду з Кодексом в обов'язковому порядку. Усі педагогічні працівники, що приймаються на роботу, в заяві на працевлаштування зазначають, що вони ознайомлені з нормами цього Кодексу, а також зобов'язуються його дотримуватися та погоджуються з можливістю притягнення їх до академічної відповідальності за порушення Кодексу.

5.4. Освітній заклад забезпечує публічний доступ до тексту Кодексу через власний офіційний сайт.